

NIKOLAS
SPARKS
i
M. NAJT
ŠJAMALAN

Ostani

Preveo
Ivan Jovanović

■ Laguna ■

Naslov originala

Nicolas Sparks with M. Night Shymalan

REMAIN

Copyright © 2025 by Willow Holdings, Inc.

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

THE POEMS OF EMILY DICKINSON: READING EDITION,
edited by Ralph W. Franklin, Cambridge, Mass.: The Belknap
Press of Harvard University Press, Copyright © 1998, 1999 by
the President and Fellows of Harvard College. Copyright ©
1951, 1955 by the President and Fellows of Harvard College.
Copyright © renewed 1979, 1983 by the President and Fellows
of Harvard College. Copyright © 1914, 1918, 1919, 1924, 1929,
1930, 1932, 1935, 1937, 1942 by Martha Dickinson Bianchi.
Copyright © 1952, 1957, 1958, 1963, 1965 by Mary L. Hamp-
son. Used by permission. All rights reserved.

Ostani

PRVO POGLAVLJE

Kejp Kod u maju budi nadu u srcima prethodno smrznutih Njujorčana, njegovi zeleni travnjaci i lahor s okeana nosi obećanje da su letnji dani tu iza ćoška. Dok spuštam prozor svog auta, udišući miris biljaka koje rastu, divim se tome kako mi daleko deluju hladno sivo nebo i slivnici puni kiše kojima se gradski život odlikuje. Ako ništa drugo, ovde se zima odavno povukla i san o sporijim, suncem okupanim danima deluje nadohvat ruke.

Već sam nekoliko puta bio na Kejpu, ali nikada u ovom gradiću. Tiši i manji rođak Provinstauna, obližnjeg magneta za posetioce, Hederington kao da uživa u svojoj klasičnoj atmosferi kao iz pedesetih. Vozeći se niz glavnu ulicu, Plezent strit, primećujem pitoreskne luksuzne radnje u kojima se prodaju antikviteti, gurmanski sladoled, drvene igračke, pice iz peći na drva, kao i roditelje koji guraju skupa dečja kolica trotoarima popločanim ciglama. Izletnici ulaze i izlaze iz radnje, a ispod jednog velikog starinskog sata dva starija gospodina sa kačketima razgovaraju sedeći na drvenoj klupi. Dok stojim na raskrsnici da propustim neke muzičare s gitarama na leđima da pređu ulicu, pogled mi pada na ugao s apotekom i

sodadžijskom radnjom u starinskom stilu, gde grupa tinejdžera sedi za šankom i dugim slamčicama srkuće šejkove.

Smešim se misleći da je ta scena bezmalo odveć savršena da bi bila stvarna, ali kad sam razmislio o tome, imalo mi je smisla što moj najbolji prijatelj Oskar, potomak roditelja imigranata koji su držali prodavnicu u Bostonu, teži za parčetom mitskog američkog ideala. Kako je saobraćaj ponovo krenuo, tako sam krajičkom oka zapazio uredno održavane kuće u kolonijalnom stilu i od belih dasaka, ograđene belim tarabama svuda po bočnim ulicama levo i desno od mene. Hederington *jeste* pitoreskan, morao sam da priznam, i kao poručeno, oblaci su se najednom razišli otkrivajući plavo nebo tako intenzivno da sam morao da začiljim.

Došao sam u grad da pomognem Oskaru i njegovoj supruzi Loreni da projektuju i izgrade svoju vikendicu, iako sam dosad video samo fotografije placa koji su kupili. Jedva sam čekao da čujem šta imaju na umu, jer ćemo danas da prvi put zaista razgovaramo o tom projektu. Prateći uputstva koja su mi dali i držeći pogled na navigaciji, skrenuo sam sa Plezent strita i pošao prema placu na kom će se buduća kuća nalaziti, gde smo se dogovorili da ćemo se naći. Na obodu grada prošao sam pored prostranog vašarišta na kome su bile pozornice u raznim fazama izgradnje. Šljunkom posuto parkiralište bilo je krcato prašnjavim kamionetima dok su u daljini radili majstori. Vrvelo je kao u mravinjaku, jer su u toku bile mahnite pripreme za predstojeći Festival maski i muzike koji se održava tokom vikenda pred Dan sećanja, što je za manje od dve nedelje. Čuo sam za festival dok sam bezuspešno pokušavao da nađem smeštaj; na kraju sam morao da se oslonim na Oskara da mi pomogne u tome. Izgleda da će se četrdeset-pedeset bendova okomiti na gradić za produženi vikend, a očekuje se poseta od preko dvadeset hiljada ljudi. Kada sam pitao kakva se muzika predstavlja, Oskar je samo frknuo. „Otkud ja znam? Verovatno neka uvrnuta muzika generacije Z.“

Nekoliko minuta potom skrenuo sam s ulice na travnati put koji se uspinjao ka – pretpostavljao sam – litici s koje se pruža pogled na okean. Vozio sam polako, prateći tragove prethodnih vozila, a moj aston martin truckao se i proklizavao kako je trava prelazila u nabijenu zemlju. Levo i desno od puta visoka stabla breza, brestova i javora obrazovala su svod nada mnomo sve dok nisam izronio na proplanak na vrhu.

Bio je to ravan travnati plato, oivičen veličanstvenih hrastovima, s kog se pružao panoramski pogled na okean boje tamnih safira. Leptiri su lebdeli nad bokorom maslačaka a u vazduhu se osećala morska so, što mi je budilo uspomene na leta provedena na plaži. Preko brujanja motora čuo sam živopisan zov ptica kako dopire sa drveća, i kada sam digao pogled, na tren sam spazio jastreba kako šestari. Čudilo me je kako to da je ovaj plac nekako umakao izgradnji.

Ubrzo mi je u vidnom polju izronila znatna drvena građevina: celo igralište, kao podignuto u nekom gradu, koje je izgledalo kao da je palo s neba, skupa s ljuljaškama, prečagama za vešanje, bazenom s peskom, nekoliko tobogana i tvrđavom krunisanom šarenom strehom. Sve petoro Oskarove dece rojilo se preko tog zdanja dok su on i njegova supruga Lorena gledali sedeći za obližnjim izletničkim stolom. Kao i obično, Oskar je nosio starinski dres za američki fudbal, s početka šezdesetih, u ovom slučaju sa znakom *Klivilend braunsa*.

Nedugo pošto je diplomirao na Njujorškom univerzitetu, Oskar je obezbedio sredstva da kupi franšizna prava od NFL-a, NBA, NHL-a i MLB-a radi proizvodnje i prodaje odeće. Oskarov koncept bio je da stavi imena i brojeve trenutnih igrača na dresove izrađene u starinskom stilu. Bio je besprekorno pedantan kada je reč o dizajnu i kvalitetu, pa se starao da svaki odevni predmet na dodir bude mekan kao duša a da izgleda prigodno iznošeno. Takođe je bio izuzetno pametan u vezi s promovisanjem i marketingom na društvenim mrežama, i mada su dresovi bili popularni od samog početka, prodaja je

eksplozirala kada je jedan istaknuti reper počeo da ih nosi na koncertima i kada su influenseri u trendu počeli da redovno postuju o njima. S vremenom su privatne investitorske firme počele da njuškaju oko njega i Oskar je prodao firmu za skoro milijardu dolara. Bila je to nepatvorena priča o uspehu. Njegovi roditelji, koje smatram bezmalo poočimom i pomajkom, vrcaju od ponosa i nose istovetne dresove kad god izađu iz kuće, a hvala se svojim brojnim rođacima u SAD i u Indiji, odakle su došli, uspehom koji je njihov sin postigao. Oskar udovoljava svojim roditeljima, ali novac nije bitno promenio ni njega ni Lorenu.

Parkirao sam pored njihovih istovetnih kadilaka modela eskalejd, naspram kojih je moj auto izgledao kao igračka, pa je Oskar prišao šireći ruke da me zagrlji. Baš kao ostatak njegove porodice, voli da se grli i prilično sam siguran da on grli sve žive, uključujući radnike po bakalnicama, lika koji mu čisti bazen, pa čak i poreznike. Odavno sam digao ruke od svakog belog anglosaksonskog protestantskog otpora pa sam i ja njega zagrljio. Potapšao me je po leđima pre nego što smo se razdvojili.

„Stigao si“, rekao je široko se smešeći. „Kako ti se čini?“

„Neverovatno je“, priznao sam. „Uživo je još bolje nego na fotkama koje si mi poslao.“

Oskar se osvrnuo delujući kao da se i sam čudi. „I dalje ne mogu da verujem da sam uspeo da pribavim ovaj plac. Nadmetao sam se s jednim od onih burazera iz finansija a znaš koliko oni mrze da gube.“

Klimnuo je glavom prema izletničkom stolu. „Hajde, Lorena je neprestano pitala za tebe.“

Krenuli smo ka njoj, a ja sam klimnuo glavom ka igralištu. „Šta ti je ono?“

„Naručio sam da postave prošle nedelje. Kapiram da će deca tu moći da se zanimaju kada budemo dolazili na plac da proveravamo napredak radova kad jednom počne izgradnja.“

„Podseti me: koliko sada imaju godina?“

„Leo ima sedam. Lalita i Lakšmi šest. Logeš ima pet, a Luka je upravo napunio četiri. Znam da je to gomila slova L, ali pozitivna stvar je što mogu da govorim stvari poput: „Gubi se odavde, L!“ ili „L, umukni!“ ili „Sedi, L!“

„Kladim se da je Lorena time oduševljena.“

„Ne baš“, zasmejao se. „Ali cela ta stvar da im svima ime počinje slovom L bila je njena ideja, a njima je to urnebesno.“

Tada je Lorena već ustala. Otresla je tamne pramenove iz očiju i požurila da priđe. Društvena i vatrena Italo-Amerikanka, bila je obdarena neizmernom snagom i izdržljivošću, nadmašujući čak i Oskara. Kao i on, volela je da se grli i njen zagrljaj bio je kao da si obmotan paperjastim jorganom. Držala me je za ruke čak i nakon što se odmakla od mene.

„Kako si?“, pitala me je, pomno mi zagledajući lice svojim izražajnim smeđim očima. „Baš sam brinula za tebe.“

„Bolje mi je“, odgovorio sam smešeći se, nadao sam se uverljivo.

„Da li ti je stigao paket od mene?“

Na pola mog skorašnjeg boravka u bolnici stigla je ogromna kotarica krcata grickalicama, čokoladicama i žele-bombonama, a uz nju i poprilično veliki plišani pingvin. Iz nekog razloga – možda zato što sam jednom strastveno hvalio dokumentarac *Marš pingvina* – Lorena je ubeđena da izrazito volim carske pingvine, a nikada se nisam potrudio da je ispravim.

„Jesam. Hvala ti. Nadam se da ti ne smeta što sam te poslastice podelio s ostalim pacijentima.“

„Nikako“, odgovorila je, napokon mi puštajući ruke i odmeravajući me od glave do pete. „Izgledaš dobro... odmornije nego kada sam te poslednji put videla.“

„Osećam se odmornije“, saglasio sam se. „Kako su klinci?“

„Divlji kao i obično“, uzdahnula je mašući ka igralištu i pokajnički se smešeći. „Nije trebalo da pustim Oskara da me nagovori na peto. Svi standardi i pravila pali su u vodu pre nego što se Luka rodio. Sad bi mogao da se izvuče i sa ubistvom.“

Nasmejala se srdačno. Studentkinja ekonomije koju je Oskar upoznao dok je studirao, Lorena mu je pomagala da pokrene svoj posao sve dok se blizanci nisu rodili, kada se povukla da vodi računa o njihovoj sve većoj porodici. U njihovom domu, baš kao što je bilo u Oskarovom, neuredno je i glasno, kroz zidove i hodnike neprestano struji energija, ali Lorena se u hodu nosi sa svim tim haosom. Nijednom je nisam video da je uzrujana ili da je izgubila živce.

„Koliko ćeš moći da ostaneš?“

„Samo do petka uveče“, odgovorila mi je. „Klinci sledeće nedelje imaju priredbe i ispite, ali kada im počne raspust bićemo ovde do kraja leta.“

„Pusti L!“ viknu Oskar, i morao sam da se nasmešim kada je Lorena prevrnula očima. „Čekajte malo“, kaza nam Oskar pre nego što se odsečnim koracima zaputio na igralište. Leo je Logeša uhvatio u rusku kragnu, ali davao je sve od sebe da izgleda kao nevinašce, čisto za slučaj da se Oskar drao na neko drugo dete.

„Ne znam kako vama dvoma sve ovo polazi za rukom“, primetio sam. „Uvek je impresivno.“

„Šta? Odgajanje dece?“ Pravila se neveštom. „Dadilja помаže, ali zapravo je sve isto kao staranje o Poli. Ujutru stavljaš posude sa hranom i vodom, kao i kutiju s posipom, pa zaboraviš na njih sve do uveče.“

Nasmešio sam se. „Hvala što si brinula o njoj dok sam bio u bolnici. Gde je?“

„I dalje u nosiljci u mom terencu“, odgovorila je Lorena, „onom do tvojih kola. Ništa ne brini – ostavila sam otvorene prozore, ali nisam znala kako da će da reaguje ako je izvedem napolje. Znam da je ona kućna mačka.“

„Jeste“, potvrdio sam. „Izuzev odlazaka kod veterinara i boravka kod tebe, nikada nije izašla iz mog stana. Kako je?“

„Bilo joj je potrebno nekoliko dana da prestane da se krije, ali nakon toga bila je slatka i srećna, osim kada su je maleni

jurili po kući. Dosta vremena provodi na naslonu kauča pored prozora, gde ne mogu da je dohvate, ali noću, nakon što oni odu na spavanje, sklopča mi se u krilu.“

„Zvuči kao da joj se sviđaš.“

„Oduvek sam mislila da više volim pse, ali totalno me je na navela da se predomislim“, izjavila je Lorena. „Mada, moram da pitam: zašto si joj dao ime Poli?“

„Kako to misliš?“

„Ona je ženka, a Poli je muško ime.“

„Kao klinac sam baš voleo film *Roki*.“

„Što joj onda nisi nadenuo ime Adrijan?“

„Zato što je ličila na Polija.“

Lorena je prasnula u smeh. U međuvremenu je Leo pustio Logeša, koji je nastavio da se trlja po vratu, a Oskar nam se ponovo pridružio.

„Rekao je da je hteo da pokaže Logešu šta da radi ako ga ikad napadnu siledžije“, objasnio je Oskar.

„A ti si mu rekao da umesto da hvata nekoga u kragnu, treba da to prijavi nastavniku ili da se obrati nama, zar ne?“
upitala je Lorena.

„Aha“, žustro klimnu glavom Oskar. „Naravno da jesam.“

Sumnjičavo ga je pogledala pre nego što se nakašljala. „Znam da ti i Oskar treba da se ispričate, pa ću odvesti klince u grad da pojedu nešto. Verovatno već crkavaju od gladi. Šta da donesem za vas dvojicu?“

„Salata s piletinom na žaru bila bi super, hvala ti“, rekoh. „Ili šta god da nađeš – znam da su ti ruke pune posla“, izvinio sam se klimajući glavom u smeru igrališta.

„Možeš li da mi doneseš dupli čizburger i pohovane kolu-tiće luka?“, ubacio se Oskar gledajući je s nadom u očima. „I čokoladni šejk?“

Lorena je samo izvila obrvu, kao da joj je to smešno. „Uh, aha... Znači stižu dve salate s grilovanim pilećim belim“, odgovorila je.

„Ali, draga, gladan sam...“

„Onda ću ti doneti i jabuku.“ Okrenula se ka igralištu. „Klinci?“, viknula je. „Hajdemo na ručak!“

Deca su je ignorisala.

„Vreme za klop, zato L u mamin auto!“, zagrme Oskar.

Pomalo nevoljno, pokupili su se s igrališta i lagano potrčali ka Loreninim kolima. Odrasli su pošli za njima pa je Oskar otvorio zadnja vrata i izvadio nosiljku za mačke. Prihvativši je od njega, provirio sam unutra i pogledao Poli, koja mi je uzvratila pogled razrogačeno i unezvereno.

Dok su Oskar i Lorena pomagali klincima da se potrpaju u kola – neka deca još su se vozila u sedištima – odneo sam nosiljku do mog auta. Gurnuo sam prste u kavez, mrmljajući da pozdravim Poli, ali još je bila previše nervozna ili ošamućena od puta da bi mi prišla. Ostavio sam je na miru nakon što sam spustio prozore i uzeo laptop, kao i beležnicu i olovku iz mog ranca. Lorena nam je mahnula krećući se unazad po prilazu.

Čim smo seli za izletnički sto, Oskar se nagnuo ka meni.

„Okej, sada kada konačno imamo malo mira, ispričaj mi kako si proveo poslednjih par nedelja u bolnici. Moram da ti kažem da je to mesto više ličilo na neki kantri klub ili mali studentski dom nego na psihijatrijsku ustanovu.“

„Prošle su dobro“, slegnuh ramenima. „Da, uslovi su prilično fensi, iako sve to tamo nije bila samo gomila spa tretmana.“

Premda smo povremeno čavrljali telefonom dok sam boravio tamo, ukratko sam mu ponovo opisao moj program lečenja u kome je naglašena bila DTP, ili dijalektička teorija ponašanja. Objasnio sam da je DTP fokusirana na važnost ponašanja naspram emocija, koje su prolazne.

„Okej“, klimnu Oskar, „ali hrana je zaista bila dobra kako si pričao?“, bio je uporan.

„Jeste“, uveravao sam ga. „Čak smo imali i roštilj vikendima, ako vreme posluži.“

„To mi zvuči kao *Beli lotos* s terapijom.“

„Nije to loše mesto“, priznao sam, „ali takođe mi se pružila prilika da istražim neke aspekte mog života koje sam se baš trudio da ignorišem.“

„Misliš na svoje bogataško detinjstvo i lude roditelje koji su te upropastili?“, našali se Oskar.

„Tako nešto.“

Oskar je sklopio ruke pred sobom i odmerio me, ponovo ozbiljan. „Tejte, moraš da mi obećaš da ćeš me pozvati ako osetiš da ti se taj mrak opet prikrada.“ Na tren skrenu pogled pa me ozbiljno pogleda pravo u oči. „Plašio sam se za tebe.“

Ganut njegovim rečima, klimnuo sam glavom i obojica smo začutili prisećajući se tih mučnih dana, ali Oskarov izraz lica ponovo je postao nestašan. Nagnuo se ka meni a oči mu zaiskriše od radoznalosti.

„Da li su ti pomogli da dešifruješ one bombice koje je tvoja sestra bacila tik pre nego što je umrla?“

Prisećajući se šta mi je rekla, slegnuo sam ramenima. „Doktori su nagađali da je Silvija patila od neuroloških anomalija dok su joj se organi gasili.“

„Ali ti si joj verovao“, bio je uporan Oskar.

Kolebao sam se, pažljivo birajući šta ću da kažem. „Silvija me nikada nije lagala, što znači da je verovala u sve što mi je kazala, ali hajde da pričamo o tome kada budemo imali više vremena. Na kraju krajeva“, rekao sam otvarajući beležnicu, „treba da projektujemo kuću.“

DRUGO POGLAVLJE

Ostao sam bez svoje sestre Silvije pre skoro godinu dana. Nakon što je preminula, skliznuo sam u parališuću depresiju, zbog koje na kraju nisam ustajao iz kreveta po više nedelja, nisam mogao da odgovaram na telefonske pozive i mejlove, pa čak ni da se kupam. Tokom tog mračnog perioda jedina uzdanica bila mi je Poli; iako sam zanemario sve ostalo u svom životu, nekako sam uspevao da nju održim u životu. Kada je Oskar naposletku zalupao na vrata mog stana i ubedio me da se prijavim za oporavak u psihijatrijskoj bolnici, obećao mi je da će je paziti dok budem tamo boravio. Na tome – i još mnogo drugih stvari – biću mu večno zahvalan.

U bolnicu sam prispeo tokom kasnojanuarske mećave, sneg je padao tri dana bez prekida prekrivajući belinom krajolik. Dok sam zurio kroz prozor svoje sobe, odakle se pružao pogled na dvorište, sećam se kako sam se pitao kuda ptice odlaze tokom takvih oluja, misleći da bi Silvija znala odgovor na to pitanje.

Pet godina starijoj od mene i neverovatno povezanoj s prirodom, Silviji su lepota i život bili dragoceni u svim pojavnim oblicima, možda zato što joj je tako mnogo ovoga poslednjeg

bilo uskraćeno u mladosti. U ranom detinjstvu virus joj je oštetio srce i mada su je pregledali ugledni specijalisti iz cele zemlje, veći deo ranih godina provela je zatvorena u našem domu na Petoj aveniji, gde su je podučavali privatni tutori. U slobodno vreme bežala je ili u ljubiće ili u fantastiku, ili je zurila kroz prozor svoje sobe čežnjivo posmatrajući ljude u Central parku. Zbog čežnje koju sam viđao na njenom licu dok je pogledom pratila porodice, ljubavnike i turiste koji su leškarili na travi, srce me je bolelo, ali ona je svejedno svet sagledavala na meni potpuno stran način. Za nju je svet bio ispunjen beskrajnim tajanstvom i začudnošću; sećam se kako je, dok sam bio dete, isticala svakodnevna čudesa koja bi joj privlačila pažnju – prašnjave staze koje ostaju na prozoru nakon što se kiša osuši, na primer, ili simetričnu zamršenost paukove mreže. Objasnila mi je da bih i ja mogao da iskusim transcendentnost, šta god *to* značilo, samo ako sam voljan da zaista *vidim* svet oko nas, a ne da ga samo gledam.

Moj psihijatar, doktor Rolins, često je iznosio opasku da bi Silvija bila ponosna na mene zbog toga što sam potražio pomoć koja mi je bila potrebna, i nimalo ne sumnjam da je bio u pravu. Bila je to skupa bolnica sa vrhunskom reputacijom, smeštena u bujni krajolik Konektikata. Tokom mog četvoromesečnog boravka viđao sam ga triput nedeljno, pored toga što sam učestvovao u grupnim terapijama i sesijama za izgradnju mojih emocionalnih veština. Dok se većina ostalih pacijenata borila sa zavisnošću, manji podskup pacijenata poput mene bio je tu iz drugih razloga, a ja sam se tamo prijavio dobrovoljno, znajući da mogu da odem kad god hoću. Sada mi je drago što mogu da kažem kako se više ne osećam kao da živim u mračnom tunelu, iako se ponekad pitam da li sam zaista izlečen.

Na kraju krajeva, i dalje sam ja – ja: Tejt Donovan, tridesetogodišnji arhitekta koji je nakon smrti svoje jedine sestre ostao bez jedine prave porodice. Nakon svega što se desilo i mnogih meseci telesnog i mentalnog odsustva, konačno

sam dopustio mojim partnerima iz jedne od njujorških najuglednijih arhitektonskih firmi da me isplate. I tako, prvi put otkako sam postao odrasla osoba, nisam imao ama baš ništa da radim, sâm i nesiguran da li je ikakva budućnost uopšte moguća za mene.

Kad bi čovek pitao moje roditelje, verovatno se ne bi previše iznenadili što sam ovako završio. Mada, nikada nisu bili zadovoljni ničim što bih uradio i premda možda nisam jedini na svetu koji se oseća da je kao dete bio nevoljen i zanemaren, doktor Rolins mi je pomogao da razumem kako ne moram da dopustim da me ta osećanja definišu zauvek.

Otac mi je bio generalni direktor konglomerata koji je pravio pare u raznim industrijama. Rudarstvu. Poljoprivredi. Farmaciji. Nafti i gasu. Vazduhoplovnim i svemirskim tehnologijama. Iako sam i dalje jedan od većih deoničara, nikada nisam obraćao preteranu pažnju na posao, osim da bacim pogled na mesečne izvode kada mi stignu u inboks. Firmu je osnovao moj praded, uvećao je moj deda i na kraju pretvorio u imperiju moj otac. Pravi ambiciozni preduzetnici sa te strane porodice, makar kada je reč o stvaranju bogatstva koje traje generacijama. Sa druge strane, majka mi je bila rumunska lepotica koja je tečno govorila nekoliko jezika i pojavljivala se na naslovnim stranama časopisa. Kada su se moji roditelji upoznali, radila je kao model i slutim da su imali decu samo zato što se od ljudi njihovog položaja naprosto očekivalo da naprave naslednike, ali samo pretpostavljam. Ne znam zaista.

Međutim, znam ovo: živeli smo u penthausu na Aper ist sajdu u Njujorku, ali moj otac je retko kada bio tu. Putovao je često, obično radi posla, ali u drugim prilikama – kako sam s vremenom saznao – da bi bio s raznim ljubavnicama. Moja majka je počela svakodnevno da pije nakon jutarnjeg vežbanja, prebirala po salatama umesto da ih jede i provodila puno vremena na dobrotvornim priredbama. Moju sestru i mene odgajili su dadilje i osoblje, uključujući kućepaziteljke, sekretarice,

kuvara, čak i ženu koja je dolazila dvaput nedeljno da umotava poklone. Vozili su me šoferi, leteo sam privatnim avionima, i baš kao Silviju, i mene su u ranom detinjstvu obrazovali privatni tutori, zbog čega sam bio izolovan od vršnjaka. Leta smo provodili u pravom zamku u Hemptonima, odakle se pružao pogled na okean i gde su moji roditelji priređivali koktele svake druge večeri, a sestri i meni bilo je zabranjeno da im prisustvujemo. Umesto toga smo gledali filmove na spratu ili sedeli na plaži dok su se pijani gosti provodili pored bazena. Retkim noćima kada smo nas četvoro bili zajedno kod kuće, imao sam utisak da su moji roditelji, kad god bi pogledali Silviju i mene, naprosto bili zbunjeni time ko smo i odakle smo se stvorili.

Ako je moje roditelje išta moglo iskupiti, onda je to što su cenili dobro obrazovanje, što je objašnjavalo beskrajn niz visokoplaćenih tutora. Nakon što je hirurška operacija dovela do poboljšanja njenog zdravstvenog stanja, Silviji je konačno bilo dopušteno da pohađa Brirli, elitnu školu za devojčice svega nekoliko ulica od naše kuće. Nekoliko godina kasnije, kada mi je bilo dvanaest, poslali su me u Ekseter.

Godine koje sam proveo u internatu ostavile su snažan uticaj na mene. Premda mi je nedostajala sestra, život u domu i udaljenost od roditelja napokon su mi pružili priliku da steknem prijatelje. S vremenom sam naučio kako da čavrljam i razgovaram, iako je moj intimni svet i dalje bio privatn. Kako mi je raslo samopouzdanje, tako sam počeo da treniram fudbal i lakros, a bio sam dovoljno prirodno obdaren da bih savladao sportove kojima se nisam bavio kao mlađi klinac. Bio sam izvrstan u matematici i išlo mi je crtanje. Čak sam imao i malo sreće s devojka, pa sam se tokom većeg dela završne godine zabavljao s Lorom, lepom devojkom iz Njuporta na Roud Ajlendu. Najbitnije je što mi je najbolji prijatelj postao jedan stipendista po imenu Oskar pa sam ponekad provodio vikende u Dorčesteru s njegovom velikom i živahnom južnoazijskom imigrantskom porodicom. Šalili su se i nadglasavali, glasno se

smejali. Kada bih za večerom sedeo s devetoro njih stolom, gledajući ih kako grabe poslužavnike sa aromatičnom indijskom hranom dok pričaju živopisne priče, nisam mogao a da se ne osećam kao da sam banuo na drugu planetu. Upravo me je Oskar naučio šta znači biti prijatelj, i s njim, kao sa mojom sestrom, mogao sam da spustim gard i da budem naprosto svoj.

Pošto sam retko viđao roditelje – odlazio sam kući samo leti i za raspuste sve dok nisam diplomirao na Jejlu – ostali su za mene u najvećoj meri stranci. Doduše, sećam se kako me je usred meteža moje velike mature otac povukao u stranu da mi kaže kako hoće da pođem njegovim stopama i da diplomiram ekonomiju. Potpuno zatečen, samo sam nemo zurio u njega, a onda se on pretvarao da je ugledao nekog prijatelja u gomili i žurno otišao. Sledeći svoje sklonosti i otvoreno prkoseći roditeljskim očekivanjima prvi put u životu, umesto da studiram ekonomiju diplomirao sam na arhitekturi. Istog leta nakon što sam dobio diplomu, preselio sam se u svoj stan u gradu i počeo da radim kao bedni crtač u jednoj arhitektonskoj firmi na Aper ist sajdu. Vrativši se u školu nekoliko godina kasnije kako bih stekao diplomu mastera, s vremenom sam postao partner u istoj toj firmi, privlačeći novobogataške klijente koji su hteli da podignu kuće iz svojih snova.

U međuvremenu, Silvija je pohađala fakultet u gradu i diplomirala ekologiju na Novoj školi. Radila je za jednu neprofitnu organizaciju i živela u Ist Vilidžu, gde je preko zajedničkih prijatelja upoznala čoveka po imenu Majk i zaljubila se. Moj otac je insistirao na predbračnom ugovoru – Majk je predavao muzičku u jednoj pripremnoj školi blizu našeg stana i bio siromašan koliko smo mi bili bogati – ali bilo je očito da se Silvija i Majk istinski obožavaju. Nakon što se mlaznjak naših roditelja zakucao nosom u Atlantik kada mi je bilo dvadeset devet godina, Majk je grlio moju sestru dok je ona jecala na sahrani i podržavao je strpljivo i s razumevanjem dok je žalila. Bio je, a i dalje je, istinski dobar čovek.

Njihova pogibija pogodila je Silviju teže nego mene, uostalom ona se nikada nije osećala otuđeno od njih i nevoljeno. Moje sesije s doktorom Rolinsom pomogle su mi da prihvatim ideju kako su možda bili drugačiji prema njoj zbog njenih zdravstvenih problema; da je nemar koji sam osećao možda makar delimično bio posledica njihovog napetog fokusiranja na Silviju. Svejedno, duboko u sebi verujem da je Silvijina urođena dobrota naprosto izvitoperila njenu percepciju. Bila je nežnija od mene, sklonija praštanju i tome da o ljudima misli samo najbolje. Za razliku od mene, verovala je u Boga i misterije nepoznatog, uključujući postojanje duhova i zagrobnog života.

Tek ću kasnije shvatiti koliko su ta verovanja bila duboka.

TREĆE POGLAVLJE

Za izletničkim stolom okrenuo sam prvu stranicu svoje beležnice.

„Ti i Lorena ste razgovarali o osnovnim crtama onoga što želite, zar ne?“

„Pomalo“, odgovorio je Oskar. „Oduvek smo sanjali o tome da imamo letnjikovac, a deca obožavaju plažu.“

Naherio sam glavom. „Imate li na umu neki stil? Kao na primer tradicionalni za Kejp Kod? Ili nešto savremenije?“

„Hteli smo da sačekamo i da vidimo šta bi ti preporučio.“

Klimnuo sam glavom, nimalo iznenađen. Mnogi od mojih prethodnih klijenata – svi uspešni i ostvareni ljudi u raznoraznim poljima – imali su poteškoće u konceptualnoj fazi procesa. Izazov je obično u njihovoj želji da podignu nešto primetno bolje i drugačije, što će privlačiti više pažnje od njihovih jednako bogatih suseda, ali znao sam da ni Oskar ni Lorena tako ne razmišljaju. Manje ih zanima statusni simbol nego mesto koje će zaista biti kao dom.

„Hoćeš li da sačekaš da se ona vrati? Pre nego što se upustimo u sve?“

„Ma ne, neće joj smetati ako nastavimo.“

„U redu“, rekao sam, „ali pre nego što krenemo, hteo bih da ti zahvalim.“

„Na čemu?“ Oskar me zbunjeno pogleda.

„Na tome što si mi pružio priliku da projektujem i nadgledam izgradnju ove kuće.“

„Tejte...“

Digao sam ruku. „Znam da si mi dao ovaj projekat samo zato što si mislio da mi treba nešto konkretno da bih ponovo stao na noge, naročito otkad sam otišao iz firme. A sada mi je bolje – velikim delom zahvaljujući tebi. Uzbuden sam što ću početi da radim.“ Pogledao sam ga pravo u oči. „Ali hoću da znaš kako sam rešen da za tebe i Lorenu podignem najlepšu kuću koja se može zamisliti.“

Oskar se nasmešio. „Znam da hoćeš.“

Nakon što smo prešli neke osnovne stvari – između ostalog, Oskar je pretpostavio da će im trebati najmanje dvanaest spavaćih soba da smeste ne samo decu već i članove šire porodice, tasta i taštu i prijatelje koje nameravaju da zovu u goste – pošli smo prema litici. Sunce je počelo da zagreva vazduh, tako da je morski lahor delovao bezmalo vruće. Onaj jastreb i dalje je šestario, prateći nas dok smo hodali preko imanja. Na samoj ivici litica se blago spuštala prema peščanom žalu pod njom.

„Imanje se proteže do pola puta nizbrdo“, objasnio je pokazujući. „Odatle pa do plaže je javna površina, ali kao što vidiš, zapravo nema nikakvog javnog pristupa izuzev brodom, a pogled je neprevaziđen.“

„Biće ti sjajno ovde.“

„Liči li na tvoju kuću u Hemptonima?“, pitao je misleći na kuću koju sam nasledio od roditelja.

„Ne“, odgovorio sam, „ali jednako je prelepo.“

I dalje posmatrajući ritam talasa, primetio sam kretanje levo od mene, blizu mojih kola, dobro poznato treperenje na samoj ivici mog perifernog vida.

Te titrave „vizije“, koje se zovu periferna oscilopsija, počele su ubrzo nakon što mi je sestra umrla. Neurolog u Njujorškoj prezbiterijanskoj bolnici pregledao me je želeći da isključi sve moguće urođene defekte, bolesti ili povrede nevezane za moju depresiju. Sproveli su sve moguće testove, bez obzira na to koliko bili skupi ili dugotrajni, pre nego što su zaključili da mi fizički ništa ne fali. Umesto toga su izneli teoriju, kao što će kasnije i doktor Rolins, da je to simptom stresa povezan s time što sam ostao bez sestre i da će ti incidenti s vremenom proći sami od sebe.

Ali nisu, i kako se oscilopsija nastavila tako sam iznenada osetio napetost u vratu i ramenima. *Ne*, pomislio sam, *ne opet*. Podsetio sam sebe da levo od mene nema ništa, ali...

Pokret se intenzivirao, uporan u svom porivu da nađem izvor. Ne mogavši da se oduprem i znajući da je to jedini način da titranje prestane, napokon sam se okrenuo i pogledom potražio mogući uzrok. Na primer, granu koja se njiše, ili šetača koji se izgubio, pa čak i vevericu kako skakuće po tlu. Međutim, prizor je bio sasvim miran.

„Jesi li dobro, Tejte?“, upitao me je Oskar i prenuo iz misli. „Upravo si prebledeo.“

„Dobro sam“, odgovorio sam usiljeno se smešeći, ali kada sam se ponovo okrenuo ka okeanu, titranje se nastavilo, budeći dosadan osećaj nelagode. Pokušao sam da ga ignorišem, ali opet, želeći da ti pokreti prestanu, napokon sam se okrenuo, i nisam video ništa što bi moglo da izazove titranje. Oskar se poveo za mojim pogledom pre nego što me je osmotrio.

„Jesi li video nešto?“, upitao me je mršteći se od zabrinutosti. „Ono titranje o kom si mi pričao?“

„Verovatno sam samo umoran od vožnje“, rekao sam ne želeći da mu odgovorim. „Siguran sam da će mi biti bolje kad dremnem.“

ČETVRTO POGLAVLJE

Lj udim a je Silvijina prostrana, bezmalo mistična vizija sveta bila neodoljiva, a skupljala je prijatelje kao što sam ja skupljao gromuljice na odeći. Tokom njenih dvadesetih i tridesetih godina kalendar joj je bio popunjen ručkovima, večerama i izletima s tako mnogo raznih ljudi da sam prestao i da obraćam pažnju; kad god bih išao da je obiđem, telefon joj je pištao od poruka i zvonio od poziva sve dok ga na kraju ne bi isključila da nas ne ometa. Godinama docnije, kada joj je srce oslabilo pa je završila u bolnici čekajući transplantaciju do koje nikada neće doći, čak su i doktori i sestre gravitirali ka njoj kao planete koje kruže oko Sunca. U jednom trenutku imala je toliko posetilaca da je Majk morao da pribegne zakazivanju poseta.

Često je brinula zbog mene zato što ja nikada nisam lako sklapao prijateljstva. Redovno me je zvala, slala mi mejlove pa čak i rukom ispisana pisma dok sam bio u Ekseteru. U mom domu na Jejlu njeni paketi – krcati poslasticama iz najboljih radnji – bili su legendarni. Uprkos njenim problemima sa srcem i za razliku od mojih roditelja, trudila se da mi dolazi u posetu nekoliko puta tokom školske godine. Nakon pogibije

naših roditelja, s vremenom mi je u suštini postala mama – ne majka – kakvu sam oduvek priželjkivao da imam. Dok sam počinjao karijeru, slavila je moja postignuća, ali takođe me je nežno grdila zbog ličnog života. Znala je da izuzev nje i Oskara većinu ljudi držim na odstojanju, da se krijem izgovarajući se poslom. Često me je terala da putujem, kao što su ona i Majk radili. Išli su na safarije i u Maču Pikču; voleli su južnu Španiju i Centralnu Ameriku, pa bi ponekad tamo boravili nedeljama preko leta, kada je Majk imao slobodne dane. Putovala je u Rim, London, Pariz, Amsterdam i Berlin, gledala polarne medvede kada su vozom putovali Aljaskom. Po povratku s takvih dalekih pustolovina pokazivala bi mi fotografije i video-snimke, nadajući se da će me ubediti da pođem s njom na buduća putovanja.

Iako sam naizgled bio uspešan, moje detinjstvo je i dalje bacalo senku na mene. Sluteći da sam depresivan, često bi me pitala kada sam poslednji put osetio začudnost ili strahopoštovanje, ono što je ona redovno osećala, a ja nikada nisam znao šta da joj odgovorim. Život sam uglavnom živeo kao da strikliram stavke na spisku: puno vremena sam provodio u kancelariji, vežbao sam i hranio se zdravo, hranio mačku, održavao kontakt sa Oskarom, povremeno izlazio na sastanke s devojkama i provodio vreme sa sestrom koliko sam mogao. Međutim, Silvija je za mene htela nešto više od toga. Htela je da zamislim veće mogućnosti i bila je uverena da bi pravi protivotrov za moju usamljenost bilo to da se zaljubim.

Nije da nisam imao prilike. U dvadesetim godinama, pa čak i u tridesetim, proletao sam kroz veze, neke duže a neke kraće, ali nijedna nikad nije prerasla ni u šta ozbiljno. Baš kao mnogi muškarci, lako sam padao na lepotu, ali takođe bio dovoljno priseban da shvatam kako prava veza traži i ranjivost, a to mi nikada nije lako padalo da pokazujem.

„Previše si stegnut“, primetila je Silvija nakon što sam joj objasnio zašto se za još jednu devojkicu ispostavilo da nije kompatibilna sa mnom.

„Ne, samo sam probirljiv“, odgovorio sam napola u šali. Zasmejala se, ali iza njenog osmeha lepo sam video da je tužna.

Možda baš stoga što su Silvijini zdravstveni problemi uvek bili deo naših života, nikada nisam mislio da ću zaista ostati bez nje. Međutim, kako su godine prolazile, tako su se njeni problemi sa srcem neumitno pogoršavali. Nakon niza sve očajnijih medicinskih zahvata, na kraju su je primili u bolnicu poslednji put. Svaka pojedinost našeg poslednjeg susreta ostala mi je u sećanju živopisna i nenačeta zubom vremena.

„Hej“, javio sam joj se.

Pod fluorescentnim svetlom i okružena cvećem, Silvija je spavala satima. Iza nje su medicinski aparati pištali u ritmu kucanja njenog srca. Koža joj je bila siva, disala je ubrzano i plitko. Svakim danom bila je sve sitnija i sedeći pored njene bolničke postelje, u sebi sam besneo što je sve to toliko nepravedno. Kako to da život nesputane radosti i velikodušnosti dovede do ovoga? Iako je imala tek četrdeset dve godine, bila je na spisku za transplantaciju duže od decenije. Krvna grupa bila joj je AB–, najređa od svih, i za sve to vreme nije se poklopio nijedan donor.

„Zdravo, Tejte“, prošaptala je pre nego što se okrenula i polako pružila ruku ka Majku.

„Mogu li da nasamo razgovaram sa bratom nekoliko minuta?“, prošaptala je.

„Naravno“, odgovorio je Majk. „Idem po kafu i brzo se vraćam.“

Kada je Majk otišao, uhvatio sam je za ruku.

„Kako se osećaš?“, pitao sam je.

„Glupo pitanje“, odgovorila je sa smeškom. „Pitaj me nešto stvarno, nešto što si se ranije previše plašio da me pitaš.“

Sklopio sam oči i ponovo ih otvorio. „Kako ću da živim bez tebe?“

„Snaći ćeš se na svoj način“, odgovorila je. „Molila sam se za to.“

„Zar ne misliš: *tvoj* način?“, našalio sam se.

„Jedno te isto.“ Bore oko očiju nabrale su joj se od smeška, a meni kao da se želudac napunio olovom.

„Sil, mrzim ovo.“

„I ja.“ Čak i sada glas joj je bio nežan, kao da je osećala potrebu da ona mene teši umesto da bude obratno.

„Plašiš li se?“, prohroptao sam.

„Ne“, odgovorila je. „Brinem zbog Majka i brinem zbog tebe, ali radujem se onome što sledi.“

„Kako to možeš da kažeš?“ Premda sam oduvek pokušavao da udovoljavam Silvijinim verovanjima u zagrobni život, osetio sam kako me preplavljuje neverica koja se graniči s besom.

Iako je bila iznurena, glas joj je bio čvrst. „Zato što znam da mora da postoji još nešto.“

Na to nisam rekao ništa, ali Silvija, koja me je poznavala bolje nego iko drugi, stisla mi je ruku.

„Imam iznenađenje za tebe, Tejte. Zapravo, tri.“

„Kakva su to iznenađenja?“

„Poruke“, odgovorila je.

„Šta to znači?“

„Videćeš“, rekla je, „ali najpre hoću da ti nešto kažem.“ Sačekala je da je pogledam pravo u oči. „Znam da mi nećeš verovati, ali hoću da se pretvaraš. Možeš li da mi to učiniš?“

Nastavila je kada sam klimnuo.

„Mama i tata su danas došli da me vide“, izjavila je. „Sedeli su u tim tu stolicama i razgovarali smo, baš kao što nas dvoje sada razgovaramo.“

Nisam rekao ništa, ali zaista, šta je trebalo da kažem, kako da odgovorim? Pokušala je da se namršti, ali pre je zaškiljila.

„Zamolila sam te da se pretvaraš, sećaš se?“

„Dobro, u redu. Šta su ti rekli?“

„Rekli su mi da su srećni što se opet vidimo i da ćemo ubrzo ponovo biti zajedno.“

„Aha“, izustio sam.

„Probaj malo bolje.“

„To je... lepo?“

Zagrcnula se od smeha, koji se pretvorio u grčevit kašalj. Kada se oporavila, pokušala je da povrati dah, ali čak joj je i to bilo naporno. Proteklo je nekoliko dugih sekundi pre nego što je smogla snage da nastavi.

„Ovo ti baš loše ide, pa me zato samo pusti da ti ispričam. Nije to prvi put da mi dolaze u posetu, a viđala sam i druge. Sećaš li se kako sam kroz prozor svoje sobe satima posmatrala ljude u parku kad smo bili mali? Pa, nisam gledala samo žive ljude. Ponekad su mi u krajićima vidokruga promicali ljudi koji su preminuli, kao neko titranje, kao prilike koje sam jedva razabirala u pozadini, koje mi dosađuju da ponovo pogledam. U drugim prilikama bile su neprozirne, ili su podsećale na senke.“ Njene duboko utonule oči iskrile su se. „Ali povremeno, Tejte, izgledale su potpuno stvarno, sve do trenutka kada nestanu kao rukom odnete.“

Trebalo mi je neko vreme da shvatim šta mi ona to govori. „Hoćeš da mi kažeš da vidiš aveti?“

„Ili duhove, ili su to možda samo duše koje još nisu otišle s ovog sveta. Ne znam kako da ih zovem. Znam da svaka od njih ponaosob kao da potpada pod drugačija pravila, i da su uglavnom posetioци, koji dođu i odu za nekoliko minuta, kao mama i tata ranije.“

Samo sam zapanjeno i ćutke zurio u nju.

„Ali neke od njih“, nastavila je, „ne mogu da nađu način da produže. Uznemirene su, ponekad čak i u strašnim bolovima. Možda je nešto u vezi s njihovom smrću bilo traumatično, ili je bilo nekih nerešenih pitanja kada su umrle, ali šta god bio razlog tome, ostaju ovde.“ Zastala je i pogledala me pravo u oči

bezmalo grozničavo napeto. „Ako ostanu predugo, dobar deo njih iščili i oстане samo negativna energija. Onda zaglave ovde, zauvek mučene besom i žalošću. Oduvek sam želela da mogu da pomognem takvim dušama, ali nikada nisam znala kako.“

Progutao sam knedlu, jer nisam bio u stanju da osmislim nikakav odgovor. Delovala mi je lucidno, ali kako sam mogao da prihvatim to što priča kao išta drugo do proizvod pomućenog uma na samrti?

„Znam da mi ne veruješ, ali mama je znala da mogu da ih vidim“, dodala je. „Rekla je da je njena majka imala isti dar. Hoću da uradiš nešto za mene – molim te, pokušaj da se pretvaraš da je to razumna molba i ne postavljaš pitanja.“ Pogledala me je kao da me preklinje. „Obećavaš li?“ Kada sam klimnuo glavom, digla je mršavu, drhtavu ruku i mahnula mi da joj priđem bliže. „Nagni se napred i otvori usta“, naložila mi je.

Ovo je ludost, pomislio sam, ali uradio sam kako je tražila. Dunula mi je u usta, a dah joj je bio lagan kao pero. Za divno čudo, uopšte nije mirisala bolesno. Pre sam osetio neki miris nalik na sladić, koji je nestao bezmalo istog trenu kada sam ga primetio.

„Hvala ti“, prošaptala je tonući još dublje u jastuke.

„Mogu li da pitam šta je to bilo?“

„Ne znam. Mama mi je kazala da to uradim, maločas kad mi je bila u poseti.“ Pustila mi je ruku i s dubokom privrženošću mi se zagledala u lice. „Nikada nemoj da zaboraviš da te volim.“

„Volim i ja tebe“, prošaptao sam.

Glas joj je postao promukliji, ali reči su joj se jasno čule. „Zaljubićeš se, Tejte, a kada se zaljubiš, to će ti zauvek promeniti život.“

Majk nam se ponovo pridružio držeći dve šolje kafe. Jednu je pružio meni, ali osećajući se ustreptalo, odbio sam, pa sam izašao iz sobe da bi mogli da provedu malo vremena nasamo.

Napola sam se otetirao do kraja hodnika i skljkao u stolicu blizu liftova. Sklapajući oči, osetio sam kako me preplavljuje

plima sećanja – Silvija kako mi mrsi kosu kada sam bio baš mali; kako opčinjeno zuri kroz prozor svoje sobe; kako me s ponosom gleda dok ja pokazujem kuću u Istočnom Hemptonu koju sam dizajnirao. Setio sam kako je bila radosna na dan svog venčanja i divlje razdraganosti njenog smeha. Kada me je pogodilo što neće biti novih uspomena, osetio sam kako se breme nepodnošljive budućnosti obrušava na mene kao nakovanj. Koliko sam dugo sedeo tu, tiho jecajući u dlanove – ne znam.

Poslednjeg dana u bolnici prepričao sam to sećanje doktoru Rolinsu.

„Već si mi pričao o poslednjoj poseti Silviji.“ Zavalo se u fotelju i isprepleo prste preko trbuha.

„Znam“, odgovorio sam. „Naprosto ne mogu da prestanem da razmišljam o tome.“

„Misliš li da postoji neki razlog zašto si to baš danas ponovo spomenuo?“

„Prikladno je, zar ne mislite tako? Jer je danas moj poslednji dan?“

„Zato što je to bio prelomni događaj koji je doveo do tvog boravka ovde?“

„Možda“, slegnuo sam ramenima. Na tren mi je bilo teško da prepoznam šta osećam. „Ne znam. Valjda sam mislio da ću se osećati smirenije pre nego što odem odavde, iako mi je bolje nego kada sam došao.“

„Tejte, puno si napredovao ovde, ali izlaženje na kraj s ožalošćenošću – i mnogim pitanjima koja je Silvija pokrenula pred smrt – traje više od nekoliko meseci.“ Gledao me je sa strpljenjem i saosećanjem koji su iz mene dotad izmamili brojna otkrovenja. „Dao sam ti imena nekoliko terapeuta s kojima bi vredelo da nastaviš da radiš. Prozak i bolničko lečenje samo su prvi korak“, nežno me je podsetio.

Klimnuo sam glavom obećavajući da ću se javljati na preglede.

„Imaš li problema sa spavanjem?“, nastavio je doktor Rolins.

I tako, iz čista mira, vratili smo se našoj redovnoj, premda poslednjoj sesiji. Pitao me je šta konkretno nameravam da radim u narednih nekoliko dana i prošao sam kroz osnovne stvari – kako sam nameravao da pregledam svu običnu i elektronsku poštu, da se sastanem s računovođom i da pozovem neke preduzimače u okolini Kejp Koda pa da otpočnem izgradnju za Oskara. Inače sam nameravao da se opustim dok ne odem za Masačusets. Doktor Rolins me je pitao da li gajim neko žaljenje ili negativna osećanja u vezi s odlaskom iz firme u kojoj sam tako dugo radio, a ja sam ga uverio da ne gajim. I tako dalje i tako bliže. Moji odgovori na takva pitanja nisu se promenili tokom poslednjih nekoliko nedelja i pretpostavio sam da je to dobar znak.

Pri izlasku iz njegove ordinacije rukovao sam se s njim i pristao da ga pozovem nakon što sredim život i da ga obavestim kako sam i da li sam kontaktirao s terapeutima koje mi je preporučio. Tek kada sam skoro izašao, čuo sam ga kako se nakašlja.

„Tejte, čisto usput – da li ti se i dalje priviđaju stvari?“

Trudio sam se da mi se na licu ne vidi ništa. „Ne“, odgovorio sam.

Gledao me je netremice, ali neutralno, pa nisam mogao da ocenim da li mi veruje ili ne.

Oskar i ja smo čekali za izletničkim stolom kada se Lorena vratila. Dok su se klinici pentrali po igralištu, Oskar i ja smo pojeli salatu, pa smo svi prešli na posao. Srećom pa je Lorena podosta razmišljala o tome šta im treba. Na moje iznenađenje, saglasila se da je dvanaest spavaćih soba pravi broj, iako je to značilo da će kuća biti veća nego što je prvobitno predvidela. Pokazao sam im sa mog laptopa širok izbor fotografija i crteža

letnjikovaca i raznih soba. Neke sam ja projektovao i dizajnirao, ali većinu nisam. Primetio sam šta im se sviđa i šta im se ne sviđa pre nego što smo počeli da se fokusiramo na ideju o velikoj kući u stilu šindre. Proveo sam još sat objašnjavajući im šta možemo da očekujemo u budućnosti, uključujući razne faze projektovanja i izgradnje, vremenske procene i šta treba uzeti u obzir pri izboru glavnog izvođača radova.

Dok sam privodio kraju poslednje stavke na svom spisku, ustali smo od stola razgovarajući o tome kada da se nademo u naredna dva dana. Podsetio sam ih da sam već dogovorio sastanke sa tri potencijalna preduzimača za petak, ali pošto je Lorena nameravala da u četvrtak vodi klince na plažu, rešili smo da taj dan ostane slobodan. Oskar mi je rekao da će smisliti nešto da nas dvojica radimo umesto toga.

„Znaš kako da stigneš do mesta koje sam ti rezervisao, je li tako?“, pitao me je Oskar daveći me u jednom od onih svojih medvedih zagrljaja.

„Volela bih da si kod nas u Čatamu“, kazala je Lorena gurkajući Oskara da se skloni kako bi me ona zagrlila. „Ali ne krivim te što si odabrao mirnije okruženje od naše kuće. Tamo je haos čak i najboljim danima.“

Stisnuo sam je za ruku uveravajući je da je sve u redu. „Više volim da sam bliže gradilištu“, objasnio sam joj. „Osim toga, sudeći po onome što sam video, Hederington izgleda kao neverovatno dražesno mesto.“

„Zato smo ga i odabrali“, saglasio se Oskar. Pogledao je na sat. „Hej, bolje da kreneš – zar ne bi trebalo da se ubrzo prijaviš?“

„Aha, ne bih da kasnim“, odgovorio sam poslednji put im mašući. „Hvala još jednom na tome što si mi našao gde da odsednem.“

„Nema problema“, kazao je Oskar. „Nego, Tejte?“

Zastao sam i osvrnuo se baš kada je Oskar obgrlio Lorenu.

„Odmori se, važi?“

PETO POGLAVLJE

U kuhinji je kašičicom mešala šećer u šoljici čaja, rasejano gledajući par crvenih kardinala koji su čučali na grani starog bresta po kom se pentrala kao devojčica. Delovalo je kao da je dan prelep, ali joj je začudo pomisao da izađe napolje bila obeshrabrujuća. Inače obožava da je napolju. Pre neki dan odvezla se biciklom u grad i lahor na licu i dobro poznato mlataranje njenog konjskog repa ispod kacige opustili su je kako sto godina ništa drugo nije.

Nisu joj smetali čak ni ljudi koji su došli sa strane zbog gradskog muzičkog festivala, premda su mnogi od njih vozili kao da uopšte ne moraju da dele kolovoz sa biciklistima. Zapazila je muzičare kako vode dvoboj svirajući na suprotnim uličnim uglovima kod parka, nesumnjivo se nadajući da će ih primetiti neki uticajan muzički producent. Nažalost, lovci na talente ne dolaze na njihov mali festival, ali izvođači i gužva malčice oživljavaju njihov obično učmali gradić.

Srknuvši čaj, duboko je udahnula, nadajući se da će rasterati iz glave turobne misli koje je opsedaju svih ovih dugih meseci. Njena baka je verovala u staro sujeverje da loše stvari dolaze utroje, ali zaključila je da je baka grešila. Njene zapravo

dolaze učetvoro, ili sedmostruko ili čak i po dvanaest puta. Mada, valjda sve to zavisi od toga koliko daleko ode u prošlost i koje su to loše stvari dovoljno velike da se računaju, međutim ostaje činjenica da je u poslednje tri godine isplakala više suza nego u prvih dvadeset sedam godina svog života zajedno. Jecala je na bakinoj sahrani i nedeljama nakon toga, naravno, pa se neprestano kidala tokom pandemijskog zaključavanja, kada je turizam ispario a poslovi u Hederingtonu odjednom propali, uključujući i njen. U poslednje vreme na sastancima s advokatom ponekad bi toliko pobesnela da noću nije mogla da spava. Selidba nazad kući i svađe s nekada najbližim prijateljima dovele su do još suza, a sve ju je to navelo da se zapita da li je nekako iznervirala Boga.

Oh, zna ona da nije Bog kriv za to. Makar ne za sve. Ne, za većinu svojih problema sama je kriva. Ona, zaključila je, ne ume da proceni ljude, a jedina uteha joj je to što je njene greške još nisu slomile, ali umorna je i u poslednje vreme počela je da lista ponude na *Er-bi-en-biju* za Rim, Pariz i Barselonu, zamišljajući sebe kako tumara pijacama i uči kako se pravi domaće maslinovo ulje. Znala je da je to samo fantazija, ali žudela je da živi bez briga – ako je ikako moguće u nekoj od onih egzotičnih prestonica o kojima je oduvek sanjala – makar na neko vreme. Zašto da i ona ne proživi malčice u stilu *Jedi, moli, voli?*

Baka Džojls bi zgađeno frknula na pomisao o bekstvu, pa iznela opasku da samo budala može da veruje da život treba da bude lak ili zabavan. Bila je prekaljena, praktična žena koja je ostala i bez muža i bez ćerke jedinice pre nego što je rešila da pokrene posao i da sasvim sama odgaji svoju malu unuku. Nije je zanimalo šta bi bilo kad bi bilo, već se suočavala s nedaćama, samo bi ispravila ramena i podigla platnene pantalone pre nego što bi se vratila na posao, uverena da će izaći na kraj sa onim što sledi, šta god to bilo. Baka Džojls bi se savršeno uklopila u pionirske dane, pa čak i među prvobitne koloniste